

ህዝባዊ ደምክራሲ

ኣብ ከክልተ ወርሒ ዝሕተም ወግዓዊ ልሳን
ደምክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ
(ደግሓኔ)

ትሕዝቶ

- **ርእሰ-ዓንቀጽ**
ግልጽነት ዘይብሉ አካይዳ ንጠቕሚ መን?
- **ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና ብባዕላዊ ሕጽረታትና?....አይሰናብልን?**
- **ዝብኢ ከየወግዱስ ዓዲ ይገድፉ**
- **ናይ አንባብቲ ዓምዲ፤**
 - ዓለም-ለኻዊ መዓልቲ አካለ-ሰንኩላን ንኣርበኛዊ ኤርትራዊ ሰንኩል እንታይዮ ትርጉሙ፣
 - ክንብርኩት ዘይክንብርኩት ቅድም ኣብ ማይ ንብጻሕ፣

E-mail:- hidemocrasi@yahoo.com

ርእሰ-ግንቀጽ

ግልጽነት ዝጎደሎ ኣካይዳ ንጠቕሚ መን።

ብቅዋም /ሕገ-መንግስቲ/ ዝማሓደሩ ደሞክራሲያዊ ስርዓተ-ምሕደራ ዘለዎም መንግስታት ትካላዊ ኣሳራርሓኦም ካብ ኣጋገሪ ፈጻሚ ፈራዲ ትካላት ኣትሒዝካ ኩሎም ደሞክራሲያዊ መሓውራቶም ነናቶም ስልጣንን ደረት ኣላፍነትን ግልጽነትን ተሓታትነትን ብዘለዎ ኣገባብ ብሕገ ተቐሪጹ፡ ናይ ቀረባን ሩሑቕን እስትራቴጂታትን ፖሊሲታቶምን ከመይነት ዝርዝር ኣፋጻጽመኦምን ህዝቢ ብወግዒ ክፈልጦ ይገብሩ። ናይ ስልፍታት ሕገ ናይ ፕሬዚዳንት፡ ተግባራዊ ሰብኣዊ መሰላት ወዘተ...ናይ ዝተፈላለዩ ደሞክራሲያዊ ትካላት መንግስቲ ይኹኑ ስቪካዊ-ማሕበራት ብሕገ ዝተቐርጹ ይኹኑ። ኩሎም መንግስታውን ስቪላውን ደሞክራሲያዊ ትካላት ኣብ ፖለቲካዊ ቁጠባዊ፡ ማሕበራዊ፡ ወታሃደራዊ፡ ጸጥታዊ ዲፕሎማሲያዊ ምምሕዳራዊ ማእከሎም ሕገ-መንግስቲ ብምግባር ዝርዝር ንኡሳን ሕግታት እናወጸሎም ከከም ምዕባል ናይታ ሃገር ኣብ ግምት ብምእታው ብብግዚኡ እናተማሓየኹ፡ ማሕበራዊ-ቁጠባዊ ኩነታት ናይቲ ሕብረተ-ሰብ ደረጃ ብደረጃ እናማዕበለ፡ ናብ ልዑል ብርኪ ይሰጋገር።

ከምዚ ዝኣመሰለ ኣሳራርሓ ካኣ ብሸፈጥን ሽፍንፍንን ዝሰራሕ ዘይኮነ፡ መንግስቲ ኩሉ ስርሑ ግልጽነትን ተሓታትነትን ብዘለዎ ናይ ህዝቢ ተሳትፎን ቁጽጽርን ከይተፈልዮ ካብ ንእሽቶ ቁሽት ክሳብ ዝላዕል መንግስታዊ ስልጣን ዝርከቡ ኣማሓደርቲ ሃገር ጽቡቕ ንዝሰርሑ እናነኣዱ ንዘገደሉ እናነቕፉን እናቐጽዑን ንዘይበቐዑ ካኣ እናኣብቐዑ ፈጻሚ ካብ ጌጋታቶም ዘይማሓየኹ እናውረዱን እናተክኡን ንኹሉ ኣብ ቅድሚ ሕገ ብማዕረ እናዳነዩ ጥዑይ ስርዓተ-ምሕደራ ዘለዎም ስርዓታት እዮም።

ብኣንጻር እዚ ደሞክራሲያዊ ስርዓት ኣብ ዘይብሎም ሃገራት ካኣ፡ ሃገር እትምራሓሉ ሕገ-መንግስቲ /ቅዋም/ ካብ ዘይምህላው ጀሚርካ ገለውን ስማዊ ሕገ-ምመንግስቲ ቀሪጸን ከከምቲ ባህሪ ኣብ ስልጣን ዝመጽኡ ስርዓታት ነቲ ዝቐረጽዎ ሕገ-መንግስቲ ባዕሎም እናኣፍረሱ መሳርሒ ናይ ጸቢብ ጉጅላዊ ረብሓታቶም ገይሮም ግልጽነትን ተሓታትነትን ብዘይብሉ ከም ድሌቶም ሃብቲ ሃገር እናመዘመዙ፡ ብብልሽውና ጠስጠሶም ኣፋሽ ህዝቢ እናጨቆኑ ዝነብሩ ውሑዳት ኣይኮኑን።

ከምዚኦም ዝኣመሰሉ ምልካውያን ስርዓታት ግልጽነትን ተሓታትነትን ብዘለዎ ኣገባብ ሃገር ከማሓደሩ ኣይክእሉን እዮም። ጸረ-ህዝብን ጸረ-ደሞክራሲን ባህርያቶም ሕቶ ፖለቲካዊ ስልጣንን ሃብቲ ሃገርን ብፍትሓውን ደሞክራሲያውን መንገዲ ክማቓራሕ ኣይፈቐደሎምን እዮ። ስለዝኾነ ካኣ ኣብ ከምዚኦም ዝኣመሰሉ ስርዓታት ውሑዳት ገዛእቲ ደርብታት ብኣይሉ ስልጣን ምስ ጨበጡ ሃገር ብሕገ ክትማሓደር፡ ደሞክራሲያዊ ኣሳራርሓ ክሰፍን ግልጽነትን ተሓታትነትን ከህሉ ንዝሓቱ ህዝብታትን ዜጋታትን እናኣሰሩን እናጨፍጨፉን ክሳብ ዕለተ-ውድቕቶም ዕድሙ ስልጣኖም ከናውሑ ብውሽጥን ብደገን ኩሉ ዓይነት ውዲታት እናፈሓሱ፡ ክንጻዙ ዘይፍንቅልዎ እምኒ የለን።

ኣብ ኤርትራ ስልጣን ሓዙ ዘሎ ስርዓት ህግደፍ ድማ፡ ብኣይሉ ብረት መንግስታዊ ስልጣን ምስ ሓዘ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ከም ውድብ ኣብቲ ዝተናውሐ መስርሕ ሃገራዊ ሓርነታዊ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ እንከሎ ሰብኣውን ደሞክራሲያውን መሰላት ናይቲ ንሓርነት ዝቃለስ ዝነበረ ተጋዳላይ ይኹን ህዝቢ ዘኸብር ውሽጣዊ ደሞክራሲያዊ ስርዓተ-ምሕደራ ዝነበሮ ውድብ ኣይነበረን።ግልጽነትን ተሓታትነትን ብዘለዎ ሓባራዊ ኣማራርሓን ኣሳራርሓን ዝመሓደር ዝነበረ ዘይኮነስ ናይ ውልቀ ኣምልኾ እምነት ዘሰፍን ብትምክሕቲ ዝግወረ፡ ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር ሓለዎ ሰውራ ነንሕድሕድካ እናተሓላለኻ (እናተሰላለኻ) ምትእምማን ኣጥፊእካ ሸቕጥቐጥ ኢልካ ርእሰኻ

አድኒንካ ክትከይድ ዝገብር እዩ ነይሩ። ፊቲኻ-ጸሊእካ የማኑ-ጸጋም ከይበልካ ብላዕሊ ብዝንቆርቆረልካ ትእዛዛት ብጥርናፊ ክትፍጽም ዝገብር ጸረ-ደሞክራሲያዊ አካይይዳ ባህሉ ገይሩ ዝሰወደ ውድብ እዩ ነይሩ። ኤርትራ ናጸን ልኡላዊትን ሃገር ምስ ኮነት ካኣ ህዝባዊ ግንባር ሓርበኛዊ ተርኡ ተጸነቂቕ፣ እቲ ወሳኒ ትምክሕታዊ ጉጅለ ናይ አማራርሓ፣ ናብ ሙሉእ ገዛኢ ደርቢ ተሰጋጊሩ፣ እስትራተጂካዊ

ጸላኢ ህዝብታት ኤርትራ ኮይኑ። ካብዚ ንድሕሪት ግልጽነትን ተሓታትነት ዘለዎ ጥዑይ ደሞክራሲያዊ ስርዓተ-ምሕደራ ከስፍን ይኸእል ነይሩ ኢልካ ክሕሰብ አይካኣልን። ዋላ ንይምሰል እውን እንተኾነ ከምቶም ብዙሓት ምልካውያን ጸረ-ህዝቢ ስርዓታት ኣብ ናጸን ደሞክራሲያውን ሃዋሁ ዘይሰፈኖ ወድዕነት ኮይኖም፣ ቦቲ ንሶም ዝውጥንዎ መንገዲ ሕገ-መንግስቲ (ቅዋም) ቀሪጽና ኢሎም ንግዚኡ ከዳናግሩሉ ዝገብሩ ስርዓታት፣ ስርዓት ህግደፍ እውን ከምኡ ክገብር ዝፈተነ እኳ እንተኾነ፣ ንዕኡ ደርብዩ እነሆ ንዕሰራን ሸውዓተን ዓመታት ብዘይ ሕገ-መንግስቲ (ቅዋም) ንህዝቢ ኤርትራ ፊን ከምዝበሎ እናኣሰረን እናጨፍጨን ሃገር ንብርሰትን ምብትታንን ተሳጢሓ ህዝቢ ሓሰራ-መከርኡ ክርኢ ክገብር ጸኒሑን ይገብር ዘሎን ስርዓት እዩ።

ስርዓት ህግደፍ ብብግዚኡ ኣብ ውሽጢ ስርዓቱ ብከጋጥምዎ ዝጸንሑ ተቃውሞታት ይኹኑ ከምኡውን ምስ ተቃዎምቲ ውድባት ኤርትራን ህዝብን፣ ብደገ ኻኣ ምስ ኩሎም ጎረባብቲ ህዝብታትን ስርዓታቶምን ኩናት እናኣባርዑ፣ ካብ ሕብረተ-ሰብ ዓለም ተነጻሉ ዝገብር ዝነበረ ስርዓት፣ እቲ ኣብ መጨረሻታ ግዜ ኣሽሓት ህይወት መንእሰያት ዝበልዐን ዘሰንከለን ልዕሊ ፍርቂ ሚልዮን ካብ መረብቶም ዘፈናቀለን ኣብ ልዕሊ ኢትዮጵያ ዘባርዖ ኩናት ድሕሪ ናይ ዓሰርተ-ሸምንተ ዓመታት ኣይኩናት ኣይሰላም ኮይኑ ዝጸንሐ ኣብዚ ቀረባ ግዜያት ብሰላም ክውዳእ ምስምምዑ ዝከከርዩ።

እዞም ብመሰረት ስምምዕ ኣልጀርሰን ውሳኔ ኮሚሽን ዶብን እቲ ጠንቂ ናይቲ ግጭት ዝኾነ ጉዳይ ዶብ ብሰላም ክፍታሕ ምርድዳእ ብኣውንታ ዝረኣ ይኹን ዳኣምበር፣ እዞም ብተብተብ ኣብ ኣስመራን ኣዲስ ኣበባን እናተማላለሰካ ይኹን ስግር ባሕሪ ኣብ ኢሜሪይትን ሰውድያን እናኸድካን ብጽምብል እናተዓጀብካን ንሻናት እናሰቐልካን ዝዳጋገሙ ስምምዓት እንከላይ ናይ ወደብ ዓሰብ ይኹን ናይ ባሕሪ ኣጠቓቕማ ዝርዝር ትሕዝቶኣምን ከመይነት ኣፋጻጽመኡምን ግልጽነት ዝጎደሎም ኣካይይታት ንረብሓ መን እዮም ክኹዱ ዝጸንሑን ዘለዉን፣ ዝብል ክሳብ ሕጂ ንጽር መልሲ ዘይተረኸበሉ እዩ። ክሳብ ማዓስከ እዮም ከምዚ ኢሎም ካብ ህዝብታት ኤርትራ ተኸባሎም ተሸፋፊኖም ክኹዱ ዝኸእሉ?።

“ኢትዮጵያ ካብ ዝሓዘቶ መሬትና ሰራዊታ ከይኣውጸኣት ኣይንላዘብን ኢና” ተባሂሉ ንዓመታት ኣይኩናት ኣይሰላም ኮይኑ “ኢትዮጵያ ሎሚ-ጽባሕ ክትወረና እያ” እናተባህለ መንእሰይ ኤርትራ ኣብ ካምቦታትን ድፋዓትን ጅሆ ተታሒዞ፣ መጻኢ ዕድሉ ጸልሚቱ፣ ተገዲዱ ክርፋሕ ናብራ ከሕልፍ ዝጸንሐ፣ ንዕኡ ትኹረት ሂብካ ንምፍትሑ ኣብ ክንዲ ምቅልጣፍን መንእሰይ ናጸ ኮይኑ ህይወቱ ክመርሕ ኣብ ክንዲ ምግባርን፣ ሕጂውን ሰላም ተገይሩ እናተባህለ ኣብ ግዱድ ዕስክርና ከምኡ ኢሉ ንዘልኣለም ክቕጽል ዝኸውን ኣብ ምንትምንታይ እዩ? ንረብሓ መንከዮ?። ውልቀ-መላኺ ስርዓት ህግደፍ ኢሳያስ ኣፈወርቂ ባዕሉ ኣብዚ ቀረባ ግዜ ኣብ ዝገበሮ ቃለ-መጠይቕ “ኣብቲ ዝገበየ ዞባዊ ምትእስሳር ንገደስ ብዛዕባ ዶብዶ ባድመዶ ዝባህሉ ናኣሽቱ ነገራት ብዙሕ ኣይንገደስ” ኢሉ ከምቲ ዶ/ር ኣብዩ ድሕሪ ምክታም ስምምዕ ኣስመራ ዝበሎ ንዕኡ ከም ዘሎዎ ምድጋሙ ብሸነኽ ስርዓት ህግደፍ ኣብ ሕቶ ልኡላውነት ኤርትራ ግልጽነት ዝጎደሎ ኣካይይታት ይረኣ ምህላዉ ሓደ መንጸብረቕታ እዩ።

እዚ ኣካይይታት እዚ መቐጻልታ ናይቲ ቅድሚ ሕጂ ስርዓት ህግደፍ ምእንቲ ጸቢብ ጉጅላዊ ረብሓታቱ ክብል ኣብዚ ዞባ እዚ ምስ ዝኸበቱ ግርጭታትን ምስሕሓባቶምን ሓይሊ ሚዛናት እናተጋላበጠ ብዋጋ ልኡላውነት ኤርትራ ተዓሲቡ፣ መሬትን ባሕርን ሰማይን ኤርትራ መናሃርያ ስለያውን ወታሃደራውን መደበራት ክትከውን ክጥቀምሉ ክገብር ዝጸንሐ ግልጽነትን ተሓታትነትን ዝጎደሎ ዝተሸፋፈነ ኣካይይታት መቐጻልታኡ እዩ። ከምዚ ዝኣመሰለ ጽግዕተኛ ስርዓት ኣሸንካይዶ ሕጂ ናብ ገዛኢ ደርቢ ተቐይሩ እስትራተጂካዊ ጸላኢ ህዝብታት ኤርትራ ኮይኑስ፣ ቀደም ኣብ ሓርነታዊ ቃልሲ እናተዋላወለ ሓርበኛዊ ተራ ኣብ ዝጸወተሉ ዝነበረ እዋን እውን

እንተኾነ ምስ ፋሽሽታዊ ስርዓት ደርጊ ኣብ ዝግበሩ ዝነበሩ ግልጽነት ዘይነበሮም ናይ ሃገራዊ ሰራዝነት ኣንፈታት ዝራኣይሉ ዝነበሩ ልዝባት ብዙሓት ካብኣቶም፡ ካብ ህዝብን ዓለምን ተኸዊሎም ብሚስጥራዊ መንገዲ እዮም ዝካየዱ ዝነበሩ። ኣብ ምብራቕ ጀርመንን ዓዲ ጣልያንን ወዘተ...ዝተኸየዱ ሚስጢራዊ ርኽክባት ከም ኣብነት ዝጥቀሱ እዮም።

ስለዚ ስርዓት ህግደፍ ሕጂውን እዚ ንሕንሕ ዝመልኦ ዝተወጠረ ዞባዊ ኩነታትዚ ንጉጅላዊ ረብሐኡን ረብሓ ንናይ ወጻኢ ሓይልታት ገዲፉ፡ ማእከሉ ረብሓ ህዝብታት ኤርትራ ገይሩ ደሞክራሲያዊ ኣሰራርሓን ባህልን ኣታኣታትዮ ጥዑይ ስርዓተ-ምሕደራ ዝጠልቦ ግልጽነትን ተሓታትነትን ዘለዎ ኣካይዳ ክሕዝ ትጽቢት ዝግብረሉ ኣይኮነን። ብቕንዕና ክዛረብን ክሰርሕን ባህሪኡ ዝፍቅደሉ ነይሩ እንተ ዝኸውን ጉዳይ ደብ ሓደ ኣካል ናይቲ ሽግር ዳኣምበር ብዓቢኡ ሽግር ህዝብታት ኤርትራስ ንሱ ኣይኮነን። ሽግር ኤርትራ ድኽነትን ድሕረትን ስእነት ሰላምን ደሞክራሲን ኮይኑ ሰናይ ምምሕዳር ዘንግስ ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ስርዓት ከረጋግጽ ዘይምኽኣሉ እዩ።

ኣብ ዓለምና ደሞክራሲያዊ ስርዓታት ከይኮኑ ምስ ብዙሕ ሰብኣውን ደሞክራሲያውን ግህሰታቶም ኣብ ቁጠባ ምዕባል ሃገሮም ብዙሕ ንቕድሚት ዝኸዱ ሃገራት ኣብ ተሞኩሮ ተራእዮም እዮም። ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ግን ኩሉ ሃብቲ ሃገርን ስልጣንን ኣብ ትሕቲ ቁጽጽሩ ገይሩ ህዝቢ ኣብ ዕለታዊ ህይወቱ ናጽነት ረኺቡ መነባብርኡ ኣብ ምምራሕ ፍሕት ከይብል ቀፊዱ ብምሓዝ፡ ክሳብ ካብ ባንክ ከይተረፈ ገንዘቡ ብኩሮን ብብወርሒ ሓሙሽተ ሽሕ ናቕፋ ጥራሕ ከውጽእ ዘፍቅድ ካብ ናይ ኮምፎርት ናይ ፖለቲካ ጸረ-ህዝቢ ምልካዊ ስርዓት ዝነበረ ዘይሓይሽ ከም መንገዲ ጸጸ ኩሉ ብቀጠን ተእዛዛት ጨፍሊቕ ዝመርሕ ኣረሚናዊ ስርዓት እዩ። ህዝብና በዛ ተረኺባ ዘላ ንእሸቶ ናይ ሰላም ዕድል ከይጥቀም ዝርካብን ቁሩብ-ቁራብ ኣብ ናይ ህግደፍ ባንክ ተለኩተን በዩናይ ዓቕሙ እዩ ምስ ነጋዶ ኢትዮጵያውያን ተዋዳዲሩ ነገዱ መነባብርኡ ከማሓይሽ ዝኸእል። ብዛዕባዚ ገለገለ ቅሬታኡም ንዝቕረቡ ነጋዶ፡ ስርዓት ህግደፍ ገንዘቦም ኣብ ባንክ ለኩቱዎ እናሃለወ “ምስኡም ተወዳዲርኩም ሰራሕኩም ብልዑ” ዝብል ስጊንጢር ዝኾነ ኣሽካዕላል መልሲዩ ዝሃዎም።

ናይ ኢትዮ-ኤርትራ ናይ ሰላም ስምምዕ ግልጽነት ብዝተላበሰ መንገዲ ክኸይድ ዘይምኽኣሉ ሓደ መግለጺ ናይቲ ሕጋዊ ታሓታትነት ዘይብሉ ስርዓት ጽዑቕ መርኣያ ይኹን ዳኣምበር፡ ህዝቢ ሰላምን ደሞክራሲን ቁጠባዊ ምዕባልን ሓርቢትዎ ካብ ጨቋኒ ስርዓት ህግደፍ ንኸምልጥ ከምዛ ሕጂ ረኺብዎ ዘሎ ንእሸቶ ዕድል እውን እንተ ረኺቡ ሃገር ኩቦ ደርብዮላ ብብዝሒ ንሰደት ዝውሕዝ ዘሎ መጨረሻትኡ ትርፉ ዕንወት ሃገር እዩ ዝኸውን። ስርዓት ህግደፍ ካኣ ካብ ኣፍንጭኡ ኣርሒቁ ክጥምት ዘይክእል ጽግዕተኛ ስርዓት ንጸቢብ ጉጅላዊ ረብሕኡን ረብሓ መወልቱን ክብል ዝኾነ ዋጋ ይከፈሎ ሃገር ተበተነት ኣይተበተነት ብዙሕ ዝግጠ ኣይኮነን።

ጉዳይ ደብ ስርዓት ሓዙ ቅልጡፍ መወገኒ ኣንተዘይተገይርሉ፡ ከምዚ ዘለዎ ግልጽነት ዝጎደሎ ኣካይዳ እንተቀጸሉ ኣሉታዊ ሳዕቤናቱ ከቢድ ከም ዝኸውን ዘታሓትት ኣይኮነን። ስለዝኾነ ካኣ ኩሉ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ ዝቃለስ ኤርትራዊ፡ ነዚ ሓደገኛ ኩነታት እዚ ንምዕጻፍ፡ ዋላኳ እቲ ወድዕነት ምስቲ ኩሉ ዞባውን ኣህጉራውን ምትእትታዎትን ምትሕልላኻትን ዘለዉ ብደሆታት ንዘጋጥሙ ምቹኣት ናይ ቃልሲ ዕድላት ናብ ረብሓ ተቃላሳይ ህዝብና ከነውዕሎ እናተቃለሰና፡ ጸረ ህዝቢ ጨፍጫፊ ጽግዕተኛ ስርዓት ህግደፍ ንምውጋድ ክንረባረብ ይህልወና።

ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ /ደግሓኤ/ ካብ ናይ ኢትዮ-ኤርትራ ናይ ሰላም ስምምዕ ግዜ ኣትሒዙ፡ እዚ ግልጽነት ዝጎደሎ ኣካይዳ እዚ ብኣግኡ ብምስትብሃል ማእከላይ መሪሕነት ኣብ 30 ሓምለ 2018 ዓ.ም. ኣብ ዘካየደ 2ይ ስሩዕ ኣኼብኡ ብዕምቆት ገምጊሙ ብደምዳሚ መግለጺኡ ከም ዘነጸር፡ ከምኡውን ንናይ ጄነሽ ሰላማዊ ሰልፊ ኣመልኪቱ ብ28 ነሓስ 2018 ዓ/ም ኣብ ዘውጸእ መግለጺኡ፡ ሳዕቤኑ ከሳብ ክንደይ ከቢድ ምዃኑ ንህዝብታት ኤርትራን ማሕበረ-ሰብ ዓለምን ከም ዘፍለጠን ብቀጸሊ ብመራኸቢ ብዙሓት /እንቴርኔት/ ኣብ ሰሙን ሰለስተ ግዜ፡ ብድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ ኣቢሉ ነዝን ንጸረ-ህዝቢ ተግባራት ስርዓት ህግደፍን ብብግዚኡ እናቃለዐ ሓፋሽ ተቃላሳይ ህዝብናን ደም-ተቃውሞ ኤርትራን ቃልሲ ከሕይል ይረባረብ ከምዘሎ ዝፍለጥ እዩ።

ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና ብባዕላዊ ድኸመታትና፣ ግዜያዊ ዕንቅፋታትን አይሰናኸልን፤

ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና፣ ፍትሓዊ ሕቶታት ሒዞ ዝተበገሰ ክነሱ፣ ኣብ ምብጋስ ዕጥቃዊ ቃልስና ይኹን ኣብ መስርሖ ዝተወደበ መሪሕ ሓይሊ /ውድብ/ ብምውናን ክብገስ ስለ ዘይካኣለ፣ ከበድቲ ውሽጣዊ ብደሆታት እናኣጋጠም ካብ ክኸፍሎም ዝግባእ ዋጋ ናይ ቃልሲ ንላዕሊ ክኸፍልን፣ ነዊሕን መሪርን ናይ ቃልሲ ግዜ ክወስድን ኮይኑ እዩ።

ካብ ፈለምትን ቀንድን ጸገማት ሰውራና ድማ፣ ሓርነታዊ ቃልስና ክጅምር እንክሎ ዋላ እኳ ነቲ ቃልሲ ምጅማሩ ዝሕብርን ዝተባብዕን ” ቅምም ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ” ብዝብል ኣብ 1960 ዝተጸሕፈ ኣንጻር ጉባጢ መግዛእቲ ኢትዮጵያ ቃልሲ ክካየድ ከምዘለዎ ዝሕብር፣ ብዝያዳ ድማ ናብ ውሽጣዊ ውድባዊ ቅርጽን መሰልን ግቡእን ናይ ኣባላቲን ዝተኮረ ትሕዝቶ ዝሕብር ጽሑፍ መበገሲ እንተነበረ፣ ዝተጸንዐን ዝተማለኣን ርሑቕ ዝመመተን ፖለቲካዊ እስትራቴጂ ብምውናን ኣብ ምብጋስ ዝነበሮ በዓል ቤታዊ ሕጽረት ዝፈጠሮ ክኸውን እንክሎ፣ እቲ ካላኣይ ጸገም ድማ ፖለቲካዊ ባህርን ዓቕምን ናይቶም ኣብ ምጅማር ዕጥቃዊ ቃልስና ዝነበሩ ይኹን ኣብ መስርሕ እናተተኻኸኡ ኣብ ምምራሕ ዝዋሰኑ ዝነበሩ መራሕቲ ፖለቲካዊ ውድባት፣ ኣብ ዝተማለኣ ደሞክራሲያዊ ኣረኣጺያን ኣፈታትሓ ካልኣዊ ፍልልያትን ዝነበሮም ግጉይ ፖለቲካዊ ኣገንዘቦ ዝፈጠሮን እዩ።

ስለ ዝኾነ ካብዚ ግጉይ ተረድኦዚ ዝተበገሰ፣ ሰውራና ብሓደ ፖለቲካዊ እምነትን ሓደ ውድብን መሪሕነትን ጥራሕ ክዕወት ከም ዝኸኸል ገይሩ ዝርኢ ፖለቲካዊ ኣገንዘቦ ብምሓዝ፣ ኣብ ሜዳ ኤርትራ ካብ ሓደ ውድብ ንላዕሊ ውድባት ክህልዎ ይኹን ውድባዊ ነጻነት ወኒን ክንቀሳቕሳ ዘይቅበል ካብ ናይ ትምክሕትን ጽበትን ኣረኣጺያታት ዘይደሓኑ ሕንፋጽ እምነታት ላዕለዎይ ሚዛን ሒዞ ብምንባሩ፣ ፖለቲካዊ ውድባት ሓደ ውድብ ክኾና ክጽንበራ፣ ንዘይደልዎ ድማ ብሓይሊ ክጽንበራ ንምግባር፣ ”ምጽራይ” ዝብል ኣምር መንቀሊ ሓሳብ ብምግባር ብስም “ውግእ ሕድሕድ” ዝፍለጥ ዓመታት ዝወሰደ ኣዕናዊ ወታሃደራዊ ስጉምቲ ምውሳድ ዝውቱር ዝኾነሉ ወቕቲ ነይሩ እዩ። እዚ ኣሉታዊ ተሞኩሮዚ ካኣ ሰውራና ውሽጣዊ ዓቕሙ ወዲቡን ኣወሃሃዱን ኣንጻር ባዕዳዊ መግዛእቲ ብብቕዓት ኣብ ምቅላስ ከቢድ ዕንቅፋታት ፈጠሩሉዮ ጥራሕ ዘይኮነስ፣ ኣብ ኣንጻር ባዕዲ ዝካየድ ቃልሲ ከበርክትን ክዋሳእን ዝግበእ ሰብኣዊ ዓቕሚ ሰውራናውን ኣብቲ ግጉይ ኣፈታትሓ ካልኣዊ ፍልልይ /ግርጭት/ ዝፈጠሮ ውግእ ሕድሕድ ክባኸንን ክኸሰርን ኮይኑ እዩ።

ኣብ መስርሕ ሓርነታዊ ቃልስና ዝተፈጠረ ግጉይ ፖለቲካዊ ኣረኣጺያን ዘይቅኑዕ ኣገባብ ኣፈታትሓ ናይ ካልኣዊ ፍልልያትን ኣብዚ ከዩብቀዕ፣ ኣብ ሞንጎ መሪሕነት ፖለቲካዊ ውድባት ናይ ቂምን ቅርሕንትን መንፈሳት ዝፍውስ ፖለቲካዊ ኩነታት ክፍጠር ስለዘይተኻኸለ፣ ብኣተሓሳስባ ደረጃ እናተወራረሰ ስለዝቐጸለ፣ ዓቕምን ዕድልን ዝረኸበ ፖለቲካዊ ሓይሊ ኣብ ልዕሊ ካልእ ልዕሊነቲ ንምርግጋጽ ክብል ዓመጻዊ ስጉምቲ እናወሰደ ክሳብ መስርሕ ዕጥቃዊ ቃልስና ዝዛዘም ኣብ ዝነበረ ግዜ ዝቐጸለ፣ ናይ ሰውራና ኣሉታዊ ተርእዮ እዩ ክባሃል ዝካኣል እዩ። ድሕሪ ምርግጋጽ ሃገራዊ ናጽነትናውን እንተኾነ፣ እቲ ኣብ ድሮ ምዝዛም ዕጥቃዊ ቃልስና ላዕለዎይ ኢድ ዝጭበጠ መሪሕነት ውድብ ህግሓኤ /ህግደፍ/ ፖለቲካዊ ስልጣን ንብሕቲ ምስ ተቐጸጸረ ድማ ብዝተፈልየን ዝኸፍኡን መልክዑ ቀጸሉዎ እዩ።

ንሱ ካኣ ነቲ “ሜዳ ኤርትራ ካብ ሓደ ውድብ ንላዕሊ ኣይጸውርን እዩ” ዝብል ዝነበረ ግጉይ ፖለቲካዊ እምነት ናብ “ኣብ ኤርትራ ካብ ሓደ ኣተሓሳስባን ሓደ ውድብን ንላዕሊ ምእማን ይኹን ምውዳብን ምንቅስቓስን ኣይፍቀድን እዩ” ዝብል ግጉይን ጨካንን ፖለቲካዊ እምነት ብምስግጋር፣ ናብ ልዕሊ ፍሉይ ፖለቲካዊ እምነትን ውዳብን ዝሓዙ ኣካላት እናኣካየዱ ዝመጸ ዓፈናን መጭወይትን ጭፍጨፋን ኣብ ቃልስና ዓቢ ዕንቅፋት እናፈጠረ ዝመጸን ዝቐጸል ዘሎን እዩ። እዚ ጥራሕ ዘይኮነ ኣብ ልዕሊ ተቐጻምቲ ውድባትና ዝተፈላለዩ ናይ

ምጽላእን ምንጻልን አስማት እናለጠፈ ማለት፡ “ከዳግት፡ ሓሙሻይ መስርዕ፡ ናይ..ተለአካኸቲ” ብዝብል ካብ ህዝቢ ንምጸሎም ከካይዶ ዝጸንሐ ኣብ ሓይሊ ዝተሞርኮሶ ፕሮፖጋንዳዊ ስራሓትውን ኣብ ህዝብና ቀሊል ዘይኮነ ምድንጋር ፈጠሩ እዩ። እዚ ኣብ ልዕሊ ተቓውሞቲ ሓይልታትና እናፈጠሮ ዝመጸ ፖለቲካዊ ብደሆታት ድማ፡ ምስቲ ዘለዎ ናይ ገዛእ ርእሱ በዓል-ቤታዊ ድኽመታትን ጸገማትን ደሚርካ ክረኦ እንከሎ ብቀሊሉ ዘይረኦ ዕንቅፋታት እናፈጠረ ዝመጸ እዩ።

እዚ ከምዚ ኢሉ እንከሎ ተቓውሞቲ ኣካላትና፡ ካብ ሕሉፍ ተሞክሮኦም ብመጠኑ እናተማህሩ ስለዝመጹን፡ ሓቢርካ ንምቅላስ ዝተባበሰ ናይ ፈተውቲ ሃገራት ድጋፍ ተወሲኹዎ ኣብ 1999 ዓ/ም ሰፊሕ ሃገራዊ ግንባር ተመስሪቱ። ካብዚ ንደሓር ኣብ ዘሎ ግዜ፡ ካብ መሊእካ ተነጻጺልካ ምቅላስ ናብ ተቐራራብካ ምቅላስ፡ ካብ መሊእካ ምንጽጻግ ናብ ሓውሲ ምቅብባልን ተኸባቢርካ ብሓባር ምቅላስ ብምስግጋር መላኺ ስርዓት ህግደፍ ንምውጋድ ክካየድ ዝጸንሐን ዘሎን ሓርነታዊ ቃልስና ምስ ኩሉ ድኽመታቶምን ጸገማቶምን ቅድሚኡ ተራእዩ ዘይፈልጥ /ሞላኝ ኣብዚ ግዜ ዓቢ ድኽመት ዘርእይሉ ኩነታት እንተሃለዉ/ ኣብ ህዝብታትና ናይ ቃልሲ መንፈስ ክበራብር ኣወንታዊ ናይ ቃልሲ ተራ እናተጸወቱ ክሳብ ምምስራት ኤርትራዊ ሃገራዊ ባይቶ ንደሞክሮሲያዊ ለውጢ ከም ዝበጽሑ ኩልና እንፈልጦ እዩ።

ይኹንምበር ኣብ ክሊዚ ኣወንታዊ ተርእዮዚ፡ ደምበ ተቓውሞና ተኣማሚኑን ተወሃሂዱን ከይቃለስ ዘዕንቅፋ ብዙሓት ጸገማት ስለ ዘይተፈለይዎ ከምቲ ትጽቢት ዝግበረሉ ዓብን ቀጻልነት ዘለዎን ገድላዊ ስራሕቲ እናኣካየደ መጻኢን የካይድ ኣሎን ክባሃል ዝካኣል ኣይኮነን። ገለ ካብቶም ጸገማት /ዕንቅፋታት/ ንምጥቃስ ዝኣክል፣ ብዙሓት ኣባላት ደምበ ተቓውሞና ዝኾኑ ኣካላት፡ ኣብ ፖለቲካዊ እምነትን መልክዕ ናይ ውደባን ፍልልይ ኣብ ዘይብሉ ውደባታት ተነጻጺሎም ናይ ምውዳብ ኩነታት ዝጸንሐን ህልውን ብምዃኑ። ኣብ ትርጉምን እዋናውነት ናይ ፖለቲካዊ ስልጣን ግጉይ ተረደኦን ባህግን ኣብ ብዙሓት ተቓውሞቲ ውደባትና ህልዊ ብምዃኑ፡ ንስለ ፖለቲካዊ ስልጣን ምጭባጥ ክበሃል፡ ኣብቲ ሓባራዊ ግንባር፡ ዕማማቱን መምርሒታቱን ዝተፈላለዩ ብኣረኣኢያን ኣሰራርሓን ዝግለጹ ዝተፈላለዩ ጸገማትን ዕንቅፋታትን እናተዘውተሩ ዝመጹን ህልዋትን ብምዃናም።

ኣብ ስሙር ግንባራትን መትከላቶምን ግጉያትን ዝተደዋውሱን እምነታትን ኣገንዘቦታትን ዝፈጥርዎም ኣሉታዊ ተጽዕኖ ህሉዋት ብምዃናም። ኣብ ሓባራዊ ግንባራዊ መምርሕን ዕማምን ኣትኪሉ ዝሰርሕ ብኣተሓሳስባን ኣሰራርሓን ዝነጥፍ ደሞክራሲያዊ ዓቕምን ባህልን ልምድን ብከምቲ ዝድለ ክጥረን ክምለኽን ኣብ ዓውደ-ተግባር ክውዕልን ዘይምኽኣሉ። ነቲ ሓባራዊ ዕማማትን ስራሓትን ዝሃሰዩ ብውልቀን ብጉጅለን ዝግለጹ ጸበብቲ ኣረኣኢያታትን ንጥፈታትን ዝፈጥሩዎም ዓንቀፍቲ ሳዕቤናትን ኣብቲ ሓባራዊ ግንባርን ኣባላቱን መሊእም ክዕገቱን ክውገዱን ስለ ዘይተኸኸሉ። እዚኦምን ካልኣት ዘይተጠቐሱን ረጃቢታትን ካብ ዝፈጥሩዎም ዓንቀፍቲ ጸገማትን ድኽመታትን ደምበ ተቓውሞና መሊኡ ክናገፍ ብዘይምኽኣሉ ናይ ቃልሲ ጉዕዝኡ ዘገምታዊ፡ ናይ ቃልሲ ኣበርክትኡ ድማ ትሕቲ ካብኡ ትጽቢት ዝግበረሉ እናኾነ መጻኢን ኣሎን እዩ።

ናይ ደምበ ተቓውሞና ብሓፈሻ /ፖለቲካዊ ውደባትን ሰቪክ-ማሕበራትን..ካለኣትን/ መሰረታዊ ጸገማት ፖለቲካዊ ጸገም ዝፈጠሮ እዩ ኢልካ ምቕማጥ ዝካኣል እዩ። ምክንያቱ መድረኻዊ ሕቶ ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና፡ “ህዝብን ሃገርን ካብ ውድቀትን ምብትታንን ምድሓን” ክይኑ እናሃለወ፡ ኣብ ክንዲ ነዚ ህዝባውን ሃገራውን እዋናዊ ዕማም ቀዳምነት ፍታሕ ክረክብ ብዘለካ ዓቕሚ፡ ትሕዝቶን ግዜን ምርብራብ፡ ብኣንጻሩ ናብ ውልቀን ጉጅላውን ፖለቲካዊ ባህግታት ብምዝንባል ኣብ ሕድሕድ ምትህልላኽን ምንጽጻግን እናተኣትወ ክኸሰት ዝጸንሐን ዝኸሰት ዘሎ ዕንቅፋታት ትሕዝቶን ትርጉምን ፖለቲካዊ ጸገም ዝፈጠሮ ስለዝኾነ እዩ።

እዚ ስራት ፖለቲካዊ ድኽመታትን ጸገማትን እዚ እዩ ድማ፡ ደምበ ተቓውሞና ተወሃሂዱን ተኣማሚኑን ኣድማዒ ናይ ቃልሲ ተራ ከይጸወትን፡ ኣንጻር ናይ ሓባር ጸላኢ /ህግደፍ/ ሓይሉ ብምቅላስ ህዝብን ሃገርን ናብዚ በጺሐዎ ዘለዉ ኣንፈተ-ምንቁልቋል ከይበጽሑ እንከለዉ ምድሓን ዘይከኣለን። ስለዚ ኣብ ደምበ ተቓውሞትና ዝረኦ ዘሎ ወድዓውን ባዕላውን ኩነታት ዝፈጠሮ ፖለቲካዊ ድኽመታትን ጸገማትንዚ፡ ብንቕሕን ሓላፍነታውን

አገባብ ናይ ቃልሲ ክመሓየሽ እንተዘይተኻኢሉ፡ ሳዕቤኑ ኣብ ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና ብቐለሉ ዘይግመት ዝኸፍአ ሓደጋ ከስዕብ ዝኸእል እዩ።

ኣብዚ ወቕቲዚ ህዝብታትናን ሃገርናን ብሰንኪ ጸረ-ህዝብን ጸረ-ደሞክራሲን ስርዓት ህግደፍ ናብ ኣዝዩ ከቢድን ተሃዋስን ሓደጋ ናይ ውድቀትን ምብትታንን ተሳጢሖም ኣብ ዝሰቐዩሉ ዘለዉ ወቕታትን፣ መንግስቲ ህግደፍ ብስም ናይ ኤርትራን ኢትዮጵያን ናይ ዶብ ሽግር ንምፍታሕ ብዝብል ግልጽነትን ተአማኝነትን ዘይብሉ ናይ ምሽፍፋንን ምድንጋርን ኣካይዳ እናተጠቐመ ዝኸደ ዘሎ ዘይእመን ኣካይዳ ኣብ ዝጸግቐሉን፣ ብስም “ከባብያዊ ውህደት ንምፍጣር ኣብ ከባቢና ዝፍጠር ዘሎ ትስፊው ኩነታት ግብራዊ ንክኸውን ኣወንታዊ ተራና ክንጸወት ኣለና” ብዝብል ምስምስ፡ ምስ ዝተፈላለዩ ርኽብት ዓሰብቲ ናይ ግዳም መንግስታት ብምውዳይ ንጠቐሚ ወልቀ-ስልጣኑ ብምዕሳብ፡ ናብ ልዕሊ ህዝባውን ሃገራውን ልዑላውነትና ተደራቢ ፖለቲካዊ ሓደጋ ኣብ ዝስሕበሉ ዘሎ ተሃዋሲ ኩነታት፣ ኣባላት ደምበ ተቓውሞና ኣብ ክንዲ ተኸባቢርካን ተደጋጊፍካን ጸረ-ህዝቢ ስርዓት ህግደፍ ሓቢርካ ምቅላስ ነባራት ይኹኑ፡ /ኣብዚ ግዜዚ ብዝተፈላለዩ መልክዕ ነብሶም ኣብ ምውዳብ ዝነጥፉ ኣካላትን ስቪል ማሕበራትን ናይ ህዝቢ ፎሮማትን ምትእኸኻባትን/ ካብ ምንጽጻግን ሓደ ነቲ ካልእ ሰጊሩ ንምሕላፍ ክኸእል፡ ናይ መቓልስቲ ድኽመታትን ጸገማትን ብምብላጽ ዝረኣዩ ተርእዮታት ህልዋት ብምኻኖም ሓቢርካ ኣብ ምቅላስ ዘሎ ጸገማት ኣዝዩ ዘተሓሳስብ ፖለቲካዊ ድኽመት ናይ ተቓውሞቲ ኣካላትና እዩ። ዝኾነ ኣባል ደምበ ተቓውሞና መንግስቲ ህግደፍ ብምውጋድ ድሕነት ህዝብን ሃገር ንምርግጋጽን፡ ኣብ ሃገርና ደሞክራሲያዊ ለውጢ ንምምጻእን ዝቃለስ ስለዝኾነ፡ ኣብ ውድቀትን ምብትታንን ህዝቡን ሃገሩን ክሳራን ተሓታትነትን እምበር ዝኾነ ይኹን ጠቐሚ የብሉን ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ብመሰረቱውን ብዘይ ህዝብን ሃገርን መሰረትን ህልውናን ስለ ዘይብሉ ሓቢሩ ዝበታተን እዩ ዝኸውን።

ስለዚ ኣብዚ ግዜዚ ከም ተቓውሞቲ ኣካላት መጠን ዝጥለብ ዘሎ ወድዓውን ታሪኻውን ናይ ቃልሲ ሕቶ፡ ካብ ሕሉፋትን ህሉዋትን ዝተፈላለዩ ጉድለታትናን ጸገማትናን እናተማሃርና፡ ካብ ምንጽጻግን ዘይምክንያታዊ ምፍልላይን ሕድሕድ ምግድዳዕን፡ ንምድሓን እናተቓለስና ህዝብናን ሃገርናን ዝርከብሉ ዘለዉ ተሃዋሲ ኩነታት ብሓላፍነት ገምጊሞና፡ ኩሉ ተቓዋሚ ሓይሊ ተወሃሂዱን ተደጋጊፉን ቡብግቕሙ ክቃለስ ናብ ዘብቀዖ ኩነታት ብምስግጋር፡ ንተቓላሳይ ሓፋሽ ህዝብና ብናይ ቃልሲ ኣበርክቶ ንምክሓስ ብጽንዓትን ውህደትን እናተቓለስና፡ ህዝባዊ ሓርነታዊ ቃልስና ብባዕላዊ ፖለቲካዊ ድኽመታትናን ጸገማትናን፡ ኣብዚ ግዜዚ ዝቀላቐሉ ዘለዉ ግዝያዊ /እዋናዊ/ ዕንቅፋታትን ክሰናኸል ከም ዘይክእል ብተግባር ከነርእን፡ ካለኣት ካብ ግዳም ክመጹ ንዝኸእሉ ተወሰኽቲ ድርኽታትን ዕንቅፋታትን ንምምካትን ንምፍሻሎምን፡ ድሕነት ህዝብናን ሃገርናን ንምርግጋጽ፡ ብንቕሓት፡ ተወፋይነትን ጽንዓትን ክንቃለስ እዩ። ከምቲ “ናይ ዝሓለፈሽ ሓለፊ ሕሰብ ንዝተረፈ” ዝበሃል፡ እሱራት ናይ ዝሓለፉ ድኽመታትናን ተሞኩሮናን ካብ ምኻን ድሒንና ህዝብን ሃገርን ንምድሓን ኩሎም ውድባትን ግንባራትን ስቪካዊ ማሕበራሰባትን ዝተፈላለዩ ምንቅስቓሳትን ብብከባቢኦም ኣንጻር ስርዓት ህግደፍ ተሓባቢካን ተሓጋጊዝካን ብሓባር ምቅላስ የድሊ።

ኤርትራዊ ሃገራዊ ባይቶ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ ምስ ተመስረተ ዘጋጠምዎ ባዕላውን ወድዓውን ጸገማት ብሰሚናር ኣቢሉ ካብ ደውታ ክወጽእን ናብ ካልኣይ ሃገራዊ ጉባኤ ክሰጋገርን ዝገበሮ ዘይሕለል ኣወንታዊ ጸዕርታት ናይ ኩልና ናይ ቀረባ ተዘክሮታትና እዩ። እዚ መሊኡ ኣብ ዘይተዓወተሉ ካኣ 18 ፖለቲካዊ ውድባትን ስቪካዊ ማሕበራሰባትን፡ ነቲ ጉዕዞ ብምቕጻል ናብ መዕርፍኡ ንምብጻሕን እቲ ጽላል ነብሱ ምስ ሓደስቲ ዞባዊ ምልውዋጣት ብምጥዕዓም ንኩሎም ዘጋጥምዎ ባዕላውን ወድዓውን ጸገማት ክሰግር ኣብ ቃልሲ ይርከብ። ንዘጋጠምዎ ሕጽረታት ብብእዋኑ እናስተኻኻለ ካለኣት ሓቢሮም ክቃለሱ ድልውነት ዘለዎም ውድባትን ስቪካዊ ማሕበራሰባትን ደቂ-ኣነስተዮን መንእሰያትን ምሁራንን ምስኡ ሓቢሮም ክቃልሱ ምእንቲ ክነጥፍን ክላዘብን ጸዕርታቱ ክብ ክብል ይህልዎ ንብል።

“ዝብኢ ከየወግዱስ ዓጺ ይገድፉ”

ህዝብታት ኤርትራ ሰብአውን ደሞክራሲያውን መሰሎም ንምርግጋጽን ተጠቀምቲ ናይ ሰላምን ምርግጋእን፡ ደሞክራሲን ልምዓትን ንምጅገን፡ ነዊሕ ጊዜ ዝወሰደን ከቢድ ዋጋ መስዋእቲ ዝሓተተን፡ ናብ ከቢድ ሓሳራ-መከራ ዘሳጠሐን ቃልሲ ብምክያድ ኣብ 24 ግንቦት 1991 ሃገራዊ ናጽነቶም ክጭብጡ ክኢሎ እዮም። ሃገራዊ ናጽነት ምርካቦም ንዐኣምን ንሃገርምን ብሕብረተ-ሰብ ዓለም ተፈላጥነት ክረኽቡ ካብ ምሕጋዝ ንላዕሊ፡ ነጻነት ናይ መጻኢ ዕድሎምን ከረጋግጽዎም ንዝደልዩ ዕላማታትን ጠቕምታትን መበገስን መዋሰእን ስለ እትጠቕሞም ኣብ ታሪኽም ካብ ዝተሓገዙሉን ዝተሓበንሉን ኣጋጣሚታት እቲ ዝዓበዩን ቀዳማይን ናይ ደስታኣም ፍስሃ እዩ ነይሩ።

ሕማቕ ኣጋጣሚ ኮይኑ ግን እዛ ብመሪር ቃልሶምን መስዋእቶምን ዘረጋገጸዎ ነጻነትን ተስፋ ዘንበሩሎም ዕላማታትን ባህግታትን ብሰንኪ ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ርእዮም ስኢኖም ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ናብ ዝኸፍኡን ዝመረረን ዳግማይ ስዉር መግዛእቲ ተቆሪኖም፡ ናይ ከቢድ ጭቆናን ምዝመዛን፡ ስእነት ሰላምን ፍትሕን፡ ድኽነትን ዓጸቦን ሕማማትን ስደትን ምብትታንን ግዳይ እናኾኑ፡ ከም ህዝቢ መሳርሕን መገልገልን /ገሊ/ ናይቲ ኣረሚናዊ ስርዓት ኮይኖም ብገንዘቦም፡ ውላዶምን ግዜኦምን ጸማ ኣልቦ ኣገልግሎት እናበርከቱ ክነብሩ ቦቲ ስርዓት ተፈሪዶም ከም ዝጸንሑን ዘለዉን መረጋገጺ ዘዩድልዮ ሓቂ እዩ።

ጭቆና ስለ ዝመረርም ድማ መሪር ስደት ከም ሓደ ግዝያዊ መማረጺ ብምውሳድ ንከባቢ 17 ዓመታት ኣቢሉ ብዘይምቁራጽ ብውልቀ፡ ጉጅለን ስድራ-ቤታትን ደረጃ እናወሓዙ በኣማኢት ኣሸሓት ዝቕጽሩ ኤርትራውያን ናብ ስደት ውሒዞምን ገና ይውሕዙ ኣለዉን። እዚ ናይ ስደት ተርእዮዚ ማዕበሉ እናወሰኸ ይቕጽል ብምህልዉ ድማ፡ ስደትና መዓሰዩ ጠጠው ዝብል? ብከምዚ ዝረኣ ዘሎ ማዕበል እንተቀጸሉ ኤርትራ ሃገርና እንታይ ሒዛ እያ ክትተርፍ? ዝብሉ ናይ ስኽፍታ ሕቶታት ካብ ምልዓል ሓለፉ፡ እዚ ማዕበላዊ ስደት ኤርትራውያንዚ ምስዚ ኣብዚ ግዜዚ ኣብ ከባቢ ቀይሕ ባሕርን ሃገርና ኤርትራን ዝቀላቕል ዘሎ ኣሻኽኡ ፖለቲካዊ ደመና ብምዝማድ ክረኤ ከሎ ከቢድ ስግኣት ካብ ምፍግር ንላዕሊ፡ ኤርትራ ሃገርና እምበር፡ ልዑላውነታ ዝሓለወት ናይ ኤርትራውያን ሃገር ኮይና ክትቕጽል እያ ዝብል ናይ ስኽፍታ ሕቶን ሓሳባትን መላሊሶካ ከተልዕል ዝገብር ዘሎ ተርእዮ እዩ።

ርጉጽዮ ስደት ከም መፍትሒ ግዝያዊ ጸገም ተገይሩ ምውሳድ ልሙድን ኣብ ኩሉ ዓለም ክረኣ ዝጸንሐን ዝረኣ ዘሎን ንቕድሚትውን ከም ተርእዮ ክቕጽል ዝኸእል ክስተት እዩ። ኣባና ኣብ ኤርትራውያን ዝረኣ ዘሎ ስደት ግን ካብ ተራ ስደት ምጅን ሓለፉ ናብ ናይ ብርሰት ደረጃ ይብርኽ ስለ ዘሎ ብኣጽንኦት ክንርእዮን ህጹጽ መፍትሒ ከናድዮሉን ዘለና ተርእዮ እዩ። ስለዝኾነ፡ ናይ ዝኾነ ስደት መፍትሒ ጠንቂ ስደት ዝኾነ ኣካል /ምኽንያት/ ምውጋድ ስለዝኾነ፡ ጠንቂ ስደትና ድማ ኣዕናዊ ስርዓት ህግደፍ ስለ ዝኾነ፡ ኣብቲ ህዝብታትና ኣንጻሩ ዘካይድዎ ዘለዉ ሓርነታዊ ቃልሲ ብምጽንባር ስርዓት ህግደፍ መሊእካ ንሓንሳብን ንሓዋሩን ምውጋድን ኣብ ቦትኡ ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ስርዓት ምትካልን እዩ።

ካብዚ ወጻኢ ዕድል ህዝብን ሃገርን ንበላዓይ ገዲፍካ ብቀጸሊ ናብ ስደት ምውሓዝ ግን ጸገም ዝውስኽ እምበር መፍትሒ ጸገም ክኸውን ኣይክእልንዮ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ህዝብናን ሃገርናን ቦቲ ዘንጸላልዎም ዘሎ ናይ ውድቀትን ምብትታንን ሓደጋ እናተሓቕኑ፡ መሊኦም ክፈሽሉን ክበታተኑን ኣብ ምግባር ወድዓውያን ተሓባብርቲ ምጅንዎን እዩ። እዚ ካኣ ብተካኢ ወለዶን ታሪኽን ዘሕትተናን ዘውቅሰናን እዩ ዝኸውን። ኣብዚ ወቕቲዚ ኩነታት ስደተኛ ኣብ ርእሲቲ ኣብ ጉዕዝኡ ዘጋጥም ከበድቲ ጸገማትን ሓደጋታትን፡ ኣብ ዘዝበጸሐን ሃገራት ብሓፈሻ፡ ብፍላይ ካኣ ኣብተን ንስደተኛ ኣብ ምቕባል፡ ምምዋልን ምሕብሓብን ልዑል ተራ ክጸወታ ዝጸንሓ ዝተፈላለዩ ሃገራት ሕብረት ኤውሮጳ፡ ካብቲ ኣብ ወውሽጠን ዘጋጥመን ዘሎ ፖለቲካውን ቁጠባውን ጸገማት

እናተባገሳ፡ “ሰደተኛ ንቀበልዶ አይንቀበል” ዝብል ነጥቢ አሣራቢ ፖለቲካዊ አጂንዳ እናኾነ፡ ፖለቲካዊ ስልጣን ንዝሓዙ ፖርቲታት ከቢድ ብደህ እናኾነ ካብ ስልጣን ዝወርድሉን ክሳብ “ሰደተኛታት ከይኣትዉና፡ ኣብ ዓደም እንከለዉ ብመንገዲ መንግስታቶም ኣቢልና ገንዘብ ክንሕግዎም ኣለና” ናብ ዝብል ውሳኔ ዝበጽሑ መንግስታት ውሑዳት ኣይኮኑን።

ካብዚ ብምብጋስ ድማ ሰደተኛታት ናብ ዝተፈላለዩ ሃገራት ኤውሮጳ ከይሰግሩ ኣብ ማያት ማእከላይ ባሕሪ ከቢድ ሓለዎ ብምውፋር ንምክልኻልን ምዕጋትን ምጽግር ሓለፎም፡ ኣብ ዝተፈላለዩ ሃገራት ሳሕለ-ሳሃራ /ሰሜን አፍሪቃ/ ንገለ መንግስታት ናይተን ሃገራት ገንዘብ እናተኸፈለ ኣብ ሃገሮም ናይ ሰደተኛታት መእከቢ ካምቦታት ክጣዩሽ ኣብ ምርብራብ ይርከቡ ኣለዉ። እዚ ሰብአውነት ዝጎደሎ ውጥንዚ ብጭቡጥ ዘመላኽቶ ነገር እንተሃለወ፡ ዓለምና ኣብ ዝተፈላለዩ ፖለቲካዊ፡ ቁጠባውን ጸጥታውን ትሽገር ምህላዎ ዘንጸባርቕ ተርእዮ እዩ።

ስለ ዝኾነ ድማ ኣብዚ ግዜዚ ሰደት ከም መፍትሒ ግዝያዊ ጸገም ምውሳድ ይኹን ጉዳይ ሰደተኛ፡ ግብ-እ ቆላሕታን ተደናጋጽነትን እናሰኣነ ዝጽላኣሉን ዝጽዮፈሉን ኩነታት እዩ ብደረጃ ከባብን ዓለምን ዝምዕብል ዘሎ። እቲ “ገንዘብ ክንህበኩምዎ ዜጋታትኩም ከይመጹና ኣብ ሃገርኩም ሓዙልና፡ ወይ ገንዘብ ክንህበኩም ኣብ ሃገርኩም ናይ ሰደተኛታት ካምቦ ክንከፍት ተሓባብሩና” ዝብል እንሰምዖን እንዕዘቦን ዘለና ምሕጽንታትን ቀጻሊ ምሽምጋልን ድማ ናይዚ እኹል መረጋገጺ እዩ። ስለዚ ንሕና ኤርትራውያን ኣብ ልዕሊ ሰደተኛታት ዜጋታትናን ናይ ካለኣት ሃገራት ሰደተኛታት ዜጋታትን እዚ ካብ ሕብተ-ሰብ ዓለም ዘይንጽቡዮ ንፍገትን ጽልኣትን ናይ ሰደተኛን ብግልጺ እናተግዙብና እንከለና ስለምንታይ ኢና ንሰደት እንመርጽን፡ ኣብ ወጻኢ ሃገራት እንነብር ወገንና ክስደድን ግዳይ ናይ ዝተፈላለዩ ሓደጋታትን ጸገማትን ክኸውን እነተባብዕን ገንዘብ እናሰደድና ክስደድ እንገብር ዘለና?።

ስለምንታይ ኢና ብናይ “ዝረኽበ ይርከብኒ” ዝብል ናይ ተስፋ ቁርጸት መንፈስ፡ ኣብ ጉዕዞ ሰደት ንሓደጋ ሞትን ዝተፈላለዩ ሽግራትን እናተሳገሩና፡ ኣብተን ብክንደይ መከራ እንበጽሖን ዝተፈላለዩ ሃገራት ናይ ሰደተኛ መሰል ዕቕዑ ብምርካብ ናብ ዘበናዊ ጊላ ተቐይርና ሓሳራ-መከራና ክንርኢ ንግደድ ዘለና?። እተን እንስደደለን ዘለና ተሃምዳዊ ሰላምን ምዕባለን ዘረጋገጸ ዝተፈላለዩ ሃገራት ካብ ቀደም ጀሚረን ምስ ዝተማለኡ ሰላምን ምርግጋእን ምዕባለን ዝተፈጥራ ሃገራት ኣይኮናን። ኣብ ሕሉፍ ታሪኽን ክንዳይ ህልቂት፡ ዕንወትን ብርሰትን ብቃልሲ ስዒረን እዩን ናብዚ ሕጂ በጺሖነኡ ዘለዎ ተሃምዳዊ ውሑስ ኩነታት በጺሖን።

ስለዚ ንሕና ኤርትራውያን ስለምንታይ ኢና ሽግርና ኣብ ክንዲ ዝሓተና ዋጋ ከፊልና እንፈትሖ፡ ካብ ግዝያዊ ሽግር ከንምልጥ ክንብል ናብ ዝኸፍኦ መንነትናን ታሪኽናን ዘህስስ ካልእ ሽግር ክንኣቱ እንመርጽን። ከምቲ “ዝብኢ ከዩወግዱስ ዓዲ ይገድፉ” ዝብሃል ምሳሌ፡ ኣብ ክንዲ ብሰንኩ ካብ ዓድናን መረበትናን እናተፈናቐልና ሃገርና ኩቦ እናደርበና ክንስደድን ክንጠፍእን ዘገድደና ዘሎ፡ ጠንቂ ናይ ኩሉ ወጽዓናን ጸገማትናን ዝኾነ አፍሪሲ ስርዓት ህግደፍ ብቃልሲ ኣወጊድና፡ ኣብ ሃገርና ዝጠቐመና ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ስርዓት ተኸልፍና፡ ተጠቀምቲ ናይ ሰላምን ምርግጋእን ደሞክራሲን ልምዓትን ንኸውን ስለምንታይ ሰደት ዳርጋ ከም ብሕታዊ መማረጺና ጌርና ንወስድን?።

ከምቲ ካብ ዘጋጥሙ ሽግራት ዝሓሸ ሽግር ዝምረጽ፡ ናይ ሰደት መማረጺ ያዕ ብምባል ግዝያዊ ጸገማት እናተጽወርና ኣብ ሃገርና ወጻዒና ስርዓት ህግደፍን ንምውጋድን ወጽዓትናን ንምፍታሕን ምቕላስ፡ ኣማስይኡ ዝተማለኡ ዓወት ስለ ዘጨብጠና ወጽዓናን ሽግራትናን ብቃልሲ ክንፈትሖ እንተመረጽና ብሕታዊ መሳርሒ ናይ ዓወትና እዩ። ጠንቂ ሰደትና ዝኾነ ህግደፍን ሳዕቤናት ሰደትን ብትሪ ንቃለስ።

ናይ አንበብቲ ዓምዲ

ክቡራት አዳለውቲ መጽሔት ህዝባዊ ደሞክራሲ ኣብዚ ቀረባ መዓልታት ዓለም ለኻዊ መዓልቲ ኣካለ-ሰንኩላን ተኸቢሩ ከምዝዋዕለ ተኻታቲሉ። ኣካለ-ሰንኩላን ነብሶም ክኸእሉን ሂወቶም ክመርሑን ክማላእሎም ዘለዎ ነገራውን ሰብአውን ደሞክራሲያዊ መሰላት እንታይ ምኻናም ምስ

ሰማዕኩ ጸልማት ቀንጢጦም ብርሃን ክንርኢ ኣብ ዘተናውሐ ብረታዊ ተጋድሎ ህዝብታት ኤርትራ ዝሰንከሉ ሓርበኛታት ተጋደልቲ ድሕሪ ናጽነት'ውን ብሰንኪ ጸሕታሪ ኩናት ስርዓት ህግደፍ ዝተጎድኡ ዜጋታትና ዘሕልፍዎ ዘለዉ ህይወት ምስ ናይ ካልኣት ሃገራት ሰንኩላን ዜጋታት ኣናጸጸረ ክርኢ እንክለኹ። ብጣዕሚ ብጓሂ መዓንጣይ ሕረር ስለ ዝበልኩ እየ ብርዕይ ኣልዲላ። እዛ ንእሽተይ ጽሕፍቲ እዚኣ ክሕንጥጥ ዘተገደድኩ። ትሕዝቶኣ ባዕልኹም ሪኢኹም ዝማዓራረ ኣማዓራራኹም ኣብ ናይ አንበብቲ ዓምዲ ከተሰፋሩለይ ደማ ብትሕትና እሓትት።

ዓለም-ለኻዊ መዓልቲ ኣካለ-ሰንኩላን ንሓርበኛዊ ኤርትራዊ ሰንኩል እንታይ'ዩ ትርጉሙ፣

ዓለም-ለኻዊ መዓልቲ ኣካለ-ሰንኩላን ዝብዕለሉ ኣጋጣሚ፡ ኣብ ልዕሊ ህዝብታት ኣብ ሓርነታዊ ቃልሲ ይኹን ኣብ ዝተፈላለዩ ውግኣትን ግርጭታትን ወይ ብዘጋጥም ባህርያዊ ሓደጋታት ዝተጎድኡ ህዝብታትን ዜጋታትን፡ ከምቲ ካልእ ጥዑይ ኣባል ሕብረተ-ሰብ ከመይ ብዝሐሸ ንጉድኣቶም ብዝምጥን መንገዲ ሰብአውን ደሞክራሲውን መሰላቶም ተሓልዖሎም ጸገማቶም ንክፍታሓሎም ብስርዓታቶም ይኹን ብሕቡራት መንግስታት ዓለምን ገበርቲ ሰናይ ማሕበራትን ትኹረት ተዋሂብዎም ህይወቶም ይመርሑ ኣለዉ። ዓመት መጻ ኣብ ወርሒ ታሕሳስ እናተዘከረት ትኸበር ታሪኻዊት መዓልቲ እያ።

ኣብዚ ዓመት እዚ'ውን ንመበል ፪፯ ግዚኣ ተኸቢራ ውዲላ እያ። ኣነውን እዛ ታሪኻዊት ዕለት እዚኣ እናዘከርኩ ኣብ ሃገርና ኩነታት ኣካለ-ሰንኩላን ክርኢ እንክለኹ። ምስቲ ኣብ ዘተፈላለዩ ሃገራት ዓለም ፋሎይ ትኹረት ተገይርሎም ኣብ ጥዕናዎም ትምህርቶም መነባብሮኦም ብብዓቕዎምን ክእለቶምን ዝዋፈሩሉ ስራሕን ዝነብሩሉ ካብ ይኹን ዝዕቆብሉ ዝንቀሳቀሱሉ ቦታታት ንመውጥዳኦም ዝሕገዝ ዝተፈላለዩ መሳላጥያታት ተኣታትዮ ብቀሊሉ ኣብ ዝደልይዎ ቦታ ክበጽሑን ክማላሉን ጥሑሕ ባይታ ተመድሚድሎም ህይወቶም ብዝሐሸ መንገዲ ክመርሑ ክሰምዕን ክርእን እንክለኹ። ሓርበኛታት ኣካለ-ሰንኩላትና ከምዚ ዝኣመሰለ ዕድል ዘይምርካቦም ብምልኡስ ይትረፍ ሓደ ርብዒ ናቲውን ዘይምርካቦም ብጣዕሚ ጉህዮ። ኣብ ሃገርና ንይምሰል መዓልቲ ኣካለ-ሰንኩላን ተባሂሉ ከምተን መጋበርያታት ስርዓት ህግደፍ ዝኾና ዝተፈላለዩ ማሕበራት ደቂ ኣንስትዮ፣ ማሕበር ሰራሕተኛታት፣ ማሕበር መንእሰያትን ተማሃሮን፣ ወዘተ... እናተባህሉ ስርዓት ህግደፍ ከም መሳርሒኡ ዝጥቀሙሉን ንናይ ኣካለ-ሰንኩላን ማሕበር ግን ብሰሞም እናነገደ፡ ካብ ዝረኽቦ ደገፋት ቁሩብ ቁራብ ፊይ እናበለ ዝተረፈ ኣብ ካዝንኡ እናኣእተወ ዝጥቀሙሉ ስለ ዝኾነ ጥዑይ ህይወት ክመርሕ ስለ ዘይከኣለ፡ ኣብ ርእሲ እቲ ከቢድ ጉድኣቱ እናተመዝመዘ ሓሳራ-መከርኡ ይርኢ ኣሎ። ሓርነት ወጉኣት ድሕሪ ሓራ ምውጻእ ሃገራ-ኤርትራ መሪሕነት ቡቲ ዘተረኸበ ዓወት ሰኹሩ ኣብ ናይ ሕጽናት ህይወት ኣትዮ ፈቓዶ ጎደናታት ኣስመራ እንዳ መስተ መካይናም ገቲሮም ብገንዘብ ህዝቢ ክሰኹሩን ክምንዘሩን ምስ ሰምዑን ምስ ርኣዩን፡ ኣብ ሳሕል ተዓቂቦም ዝነበሩ ኣካለ-ሰንኩላን ብዛዕባ ማሕበራውን ቁጠባውን ህይወቶም ይኹን መጻኢ ኩነታቶም ከመይ ክታሓዝ ከም ዘለዎ ቁሊሕ ዝብሎም ምስ ሰኣን፡ ባዕሎም ወሲኖም ናብ ኣስመራ ክመጽኡ ክም ዝተላዕሉን ሓያል ዝኾነ ስሙር ተቋወሞታት ከም ዝገበሩ ዝፍለጥ እዩ።

ናይ ሓርነት ወጉኣት ተቋወሞ በዚ ጠጠው ኣይበለን፡ ስርዓት ህግደፍ ንኩሎም ኣኻኸቡ ኣብ ማይ ሓባር ምስ ኣስፈሮም'ውን፡ እቲ ማሕበራውን ቁጠባውን ጸገማቶም ስለ ዘይተፈትሐ ንሰለስተ ዓመታት ዝኣክል ተጻዊረሞ ድሕሪ ምጽናሕ፡ ብሰላማዊ ሰልፊ ወጽዕኦም ንሕብረተ-ሰብ ኤርትራን ዓለምን ክፍልጡ ካብ ማይ ሓባር ናብ ኣስመራ ክመጹ ምስ ተበገሱ ብዘይርሕራሐ ብጥይት ክዝበጡ እዩ ዝተገብረ። በዚ ባርባራዊ ስጉምቲዚ ገለ ዝተሰውኡን ዝቐሰሉን ኮይኖም፡ ንመላእ ሕብረተ-ሰብ ኤርትራን ዓለምን ዘሕዘዝ ተረኽቦ እዩ ነይሩ። ኣካለ-ሰንኩላን ነብሶም ሰሪዖም ንመሰሎም ክይላዓሉ ካኣ እቲ ዘጋጥሞም ሓደጋ መልሱ እንታይ ምጻኡ ኣብቲ ብ1994 ዓ/ም ኣብ ማይ ሓባር ዘጋጠሞም ናይ ቅንጻላ ኣረሚናዊ

ስጉምቲ ካብ ተዘክረኦም ዘይጠፍእ በሰላ ኮይኑ ስለ ዝተቀርጸ፡ እዚ ሓደጋ እዚ ክድገም ከም ዝኸኸል ስለ ዝግንዘቡ ተቓውሞኡም ብዘተፈላለዩ ኣገባብ ኣብ ትሕተ-ባይታ ዝኸይድን ግዚኡ ሓልዮ ምስ ህዝብን ሰራዊትን ናብ መጠነ-ሰፊሕ ተቓውሞ ዝሰጋገረሉ ዕድላት ክፍጠር እዩ ናይ ቃልሲ ትጽቢቶም።

ህግደፍ ኣብ ወጻኢ ተሰዲዶ ካብ ዝርከብ ህዝብና ንኣካሉ-ሱንኩላን ገንዘብ ኣዋጽኡ እናበለ ዝምጅርጦ ዘጸንሖን ዘሎን ኣታዊታት ቀሊል ኣይጸንሖን። እዚ ጥራሕ ዘይኮነስ ስርዓት ህግደፍ ነቲ ኣብ ውሽጢ ሃገርና ዝነበር ኣብ ናይ መንግስቲ ይኹን ናይ ግሊ ትካላት ዝሰርሕ ዜጋውን ካብታ ዘይትጠቅም ካብ ኢዱ ናብ ኣፉ ዘይትበጽሕ ዶሞዝ ወይ ዱጎማ ተባሂላ እትዋሃብ ንኣካሉ-ሱንኩላንን ካልእ ማሕበራዊ ኣገልግሎትን ኣዋጽኡ እናተባህለ ዳርጋ ፍርቂ ናይቲ ደሞዶም ኣብ ካዝና ህግደፍቶ ክተርፍ ጸኒሖን ዘሎን። እዚ ኩሉ ውጽኢታት እዚ ኣብ ኢድ እቶም ስንኩላን በጺሖ ህይወቶም ከማሓይሽሉ ዝኸኸሉ ዕድል እንተዝህሉ እምበይምተጸልኣን።

ገለ ገበርቲ ሰናይን ኤርትራውያን ሰብ-ሃብትን ድሕሪ ናጽነት ኤርትራ ኣካይዳ ህዝባዊ ግንባር /ህግደፍ/ ጽቡቕ ገይሮም ስለ ዝግንዘቡ፡ ባዕልና ክንሰርሓሎም ዝተማለኹ ማሳለፊታት ኣብቲ እንሰርሓሎም ህንጻ ከነማላኣሎም ኢሉ ንዝሓተተ ሓደ ኤርትራዊ በዓል ሃብቲ እተን ክትሰርሓለን ኢልካ ዝመደብካዮን ገንዘብ ንዓና ሃብና ባዕልና ክንሰርሓሎም ስለ ዘበልዎ፡ እቲ ፕሮጀክት መኸኑ ተሪፉ። ካብዚ ዝኸፍኦ ጨካን ኣረሚናዊ ስርዓት ህግደፍ ካልእ እንታይ ክህሉ ኢልኩም ትሓሰቡ። ስለ ዝኾነ ካኣ ዓለም-ለኻዊ መዓልቲ ኣካሉ-ሱንኩላንን ንኤርትራዊ ስንኩል ሓሪት ንኸቃለስ ከተላዓዕሎ እንተዘይኮይና ስርዓት ህግደፍ እቲ ኣብ ወጻኢ ሃገራት ዘሎ ኣታሓሕዞ ኣክሉ-ሱንኩላን ጽልዋ ፈጠርሉ ኣብ ህይወቶም ጭቡጥ መሰረታዊ ለውጢ ከምጻኣሉ እዩ ኢልካ ዝሕሰብ ኣይከውንን፤ እንትርፎ ብስሞም ክነግድ እንተዘይኮይኑ።

ሰልጠነ ካብ ማዓሰከር ስደተኛታት ሱዳን

ክንብርኩት ዘይክንብርኩት ቅድም ኣብ ማይ ንብጻሕ፤

ክቡራን ኣዳለውቲ መጽሕፍት ህዝባዊ ደሞክራሲ፡ እዚ ሕጂ ዘለናዮ ሃገራዊ፡ ከባብያውን ዓለማውን ኩነታት፡ ኣብ ሃገርና ይኹን ኣብ ቃልስና ከዕርፍዎ ዝኸኸሉ ጽልዋታት ኣመልከተ ክሓሰብ እንከለኹ፡ ናይ ኣርባዓታት ታሪኽ ድዩ ዝድገም ዘሎ ወይስ ብዋጋ ልኡላውነት ሃገራ-ኤርትራ ውልቀ-መላኺ ስርዓት ህግደፍ ኅብለል ቀርኒ ኣፍሪቃ ክኸውን ድዩ ዝሓልም ዘሎ ኢሊ ኩሉ ኣጋባቢ ምስ ኣጋናዘብኩ፡ ወንጮ እንተገምጠልካዮ ወንጮዮ ኩሉ ሓደ እዩ ኢሊ ሃገር ናይ ምድሓን ጉዳይ ካብ ማንም ግዜ ንላዕሊ ንቅድሚት ተወጢጦ መጸኡ ከም ዘሎ ተረዲኡ። ነቲ ዝጸንሐ ናይ ብርሰትን ናይ ምብትታንን ሓደጋ ዘቃላጥፍ ብስም ሰላም ኢትዮ-ኤርትራ ተወሳኺ ነዳዲ ተጃዳይዎ ንዘሎ ከመይ ኩልና ኤርትራውያን ነንሕድሕድና ተኻኢኢልናን ተኻባቢርናን በብዓቕምና ተሓጋጊዝና እዚ ኣብ ሃገርና ኣንጃቢቡ /ኣንጠልጠሉ/ ዘሎ ደመና ቀንጢጥና ሃገርና ነድሕን ብዝብል ኣባና ዝራኣዩ ጸገማት ኣብ ምእላዮም ኩልና ተራና ክንጻወት እዩ “ክንብርኩት ዘይክንብርኩት ቅድም ኣብ ማይ ንብጻሕ” ዝብል ምስላ ኣባታትና መሰረት ገይረ ከም መንእሰይ እዚ ኣታሃልፎዚ ኣተሓሳሲብኒ ብዛዕባ ውሽጣዊ ኩነታትናውን ገለ ክብል ዝተላዓልኩ።

ብቀዳምነት ንኹሎም ተቃላሲቲ ውድባትናን ሲቪካዊ ማሕበራ-ሰባትን፡ ደቂ ኣንስትዮ፡ መንእሰያት፡ ሙሁራን ወዘተ... ምስቲ ኩሉ ክህልዎም ዝኸኸል ባዓል ቤታዊ ድኽመታት ካብ ቁጽጽሮም ወጻኢ ዝኾኑ ዝተፈላለዩ ኪጋጥምዎም ዝጸንሑን ዘለውን ወድዓዊ ጸገማትን ንዲክታቶርያዊ ስርዓት ህግደፍ ከወግዱ ካብ ነዊሕ ዓመታት ኣትሒዞም ክሳብ ሕጂ ከይተሓለሉ፡ ብጽንዓትን ተወፋይነትን ስኖም ነኺሶም ደሞክራሲያዊ ቃልስና ክዕወት ንዝገብርዎ ዘይሕለል ጸዕርታቶም ከዩመስገንክዎ ክሓልፍ ኣይደልን።

ብምቕጻል ኣብቲ ቀንዲ ቁም-ነገር ትሕዝቶ ጽሑፊይ ክሰግር። ኣብ ዘለናዮ ኩነታት ኣብ ሞንጎ ፖለቲካዊ ሓይልታትና ይኹን ሲቪካዊ ማሕበራ-ሰባትና ወዘተ... ዝህሉ ዝምድናታት ምስ ሓሉፍ ተሞኩሮ ብምንጽጻር ነንሕድሕድካ ካብ ምጥቅቓዕ ሎሚ ዝሕሽ እኳ እንተኾነ፡ ሓሓሊፉ ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢ ብዙሓን ናይ ውልቀታት ምጽልላም መሊኡ ተወጊዶ ክባሃል ዝኣካል ኣይኮነን። ብርግጽ እዚ መጋበርያታት ስርዓት ህግደፍ እውን ዝገብርዎ ክኸውን ይኸኸል እዩ። እዚ ተኸባቢርካ ምኻድ ሓደ ጽቡቕ ነገር ኮይኑ ኣብ ቃልስና ሓደ-ሓደ ክኸለዩ ዘለዎም ካብ እኹል ግንዛብ ዘይምሓዝ ዝብገሱ ግጉያት ተረድኡታትውን ኣለዉ እዮም።

ሓላፊ አብ ገለ-ገለ ነባራት ተቃላሲት እቲ ሕጂ ዘለናዮ ኩነታት ምስቲ ንሶም አብ ሰባታትን ሰብዓታትን ዘተቃላሲ መድረኽ ዘለዎ አፋላላይ ምስቲ ሕጂ ዘሎ መንእሰይ ወለዶ ድሕረ-ባይትኡ አብ ግምት ከየእተወ፡ ማለት እቲ መንእሰይ ወለዶ ብሰንኪ ዲክታቶሪያዊ ስርዓት ህግደፍ ናይ ደሞክራሲ ጨራ አብ ዘይረኣይሉ ወቕቲ ካብ ጸልማት ይመጽኡ ምህላዎም ገለ-መንእሰይ እውን ብመላኹ አታሓሳስባ ስርዓት ህግደፍ ክጸለዉ ከምዝኸእሉ ከይፈላለኻ ንኹሉ ብጅምላ ሰነፍ ወለዶ እዩ፡ ሃገራዊ ስሚዒቱ ጨራሲ ዝሞተ እዩ ኢልካ ብዛዕባኡም ናይ ዘይምግዳስ ዝምባለ ይረኣ እዩ። ንኹሉ አጋናዚብካ ብምርኣይ ነቲ ዝሓመቐ ክብርትዕ ምሕጋዝ፡ ነቲ ዝነፍዐ ከኣ ምምንስ ንኹሎም ደረጃ ንቕሓቶም ሓፍ ክብል ተስፋ ከይቆረጽካ ደጋጊምካ ጸዕርታት ምግባር የድሊ እብል። መንእሰይ ካብ ድሕረት ተናጊፉ ደሞክራሲያዊ አረኣእያ ጨራሚ ክበቅዕ እንክሎ ወሳኒ ናይ ለውጢ ሓይሊ እዩ ዝኸውን።

እዚ ብሓደ ሸንኽ ኮይኑ በቲ ካልእ ሸንኽ ካኣ አብ-ገለ-ገለ መንእሰያት እቲ ዝመጽሉ ድሕረ-ባይታ ናይ ሲኦል ህይወት ረሲዖም ጸረ-ህዝቢ ዲክታቶሪያዊ ስርዓት ህግደፍ ንሱ ዘዕረፈሎም አሉታዊ ጽልዋን አስተምህሮን /ኢንዶክተርኔሽን/ ናይ ሓደ-ልቢ ሓደ ህዝቢ ንብዙሕነታዊ ጸጋ ሕብረተ-ሰብ ኤርትራ ዝኸሕድ መደንቆሪ ትምክሕታዊ ጭርሖዚ ከይተረድኡ፡ ነቲ ብኒሕን ሓቦን ናይ ክልተ ዘመን ወለዶ ናይ ሕሉፍን ናይ ሕጂን አታሓሓዙ ከየቋረጸ ዝቃለስ ዘሎ ነባር ሓርበኛ ተቃላሳይ ግዲኡ ብምንእሳስ፡ ንሱ መንእሰይ ስለ ዝኾነ ጥራሕ ኩሉ ብዘይካ እቲ ነባር ክገብር ከም ዝኸእል ገይሩ ብምውሳድ፡ ጎሲኻ ናይ ምሕላፍ ዝምባለ ዘርእዩ መንእሰያት ሓላፊናካ ተስተብህል ኢኻ። እዚ ካኣ አብ ጸረ- ስርዓት ህግደፍ አብ ዝሞዱ ተቃውሞታት ይኹን አኼባታት (ኮንፈረንሳት) ወዘተ..ክግበር ክድለ እንክሎ፡ ሓላፊ አብ ገለ-ገለ መንእሰያት እዚ ዝንባሌታት እዚ ከንጸባርቕ ትዕዘብ።

ክንብርኩት ዘይክንብርኩት ቅድም አብ ማይ ንብጻሕ ከም ዝባሃል ፍትሓዊ ዕላማ አብ መዕርፍኡ ንምብጻሕ አብ እንገብር ቃልሲ፡ ሓደ ነቲ ሓደ ሰጊሩ ዝዕወት ቃልሲ ስለ ዘየለ እቲ አጋጢሙና ዘሎ ሸግር ናይ ሃገርና ክንፈትሕ አብ ነንሕድሕድና ክንዲ ዝኹን ይኹን ፍልልያት ይሃልወና ብዘይገድሱ፡ አብዚ እዋናዊ ሃገር ናይ ምድሓን ጉዳይ እዚ ተኻኢሊናን ተኻባቢርናን ክንቃለስ ስለ ዝህልወና ንሕና መንእሰያት ናይ አቦታትናን አዴታትናን አሓትናን አሕዋትናን ቃልሲ ከየዕበርናን ካብ አውንታዊ ይኹን አሉታዊ ተሞኩሮታቶም ትምህርቲ ቀሲምና ናይ ጽንዓትን ተወፋይነትን ሓቦ ሰኒቐና፡ ነቲ ቃልሲ ብዝሓሸ ሞቶር ኮይና ክንደፍኡን ከነቃላጥፎን መሪሓዊ ተራና እንተተጻዊትና ጥራሕ ኢና ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ካብ ብርሰትን ምብትታንን፡ ብምድሓን ነጻን ሉኡላዊትን ደሞክራሲያዊት ሃገራ-ኤርትራ ክወን ክትከውን ክንገብር እንኸእል እብል።

መንእሰይ በረኽት ካብ ሃገረ ግሪኽ

የወግ ገብርናዊ ቃልጠና!